

Kriminalita žen a páchaná na ženách

Abstrakt

Tématem předkládané rigorózní práce je kriminalita žen a kriminalita páchaná na ženách, tedy dva odlišné pohledy na ženy, a to nejprve jako na pachatelky trestné činnosti a následně na ženy v postavení obětí. Ačkoli ženy představují více než polovinu populace, není tématu ženské kriminality věnováno tolik pozornosti jako kriminalitě mužů či jiných skupin obyvatelstva (např. kriminalitě mládeže). Ženy jsou tedy vnímány spíše jako oběti kriminality než jako její pachatelky. Tématu žen jako obětí kriminality se věnuje druhá část práce, jelikož je tato problematika v současné době stále velmi aktuálním tématem. Cílem rigorózní práce je poskytnout obraz o obou druzích kriminality, uvést jejich specifika, popsat jejich příčiny a zaměřit se na možná represivní a zejména preventivní opatření, kterými lze daný druh kriminality potlačit či mu předejít. Práce si současně klade za cíl zjištěné informace porovnat se zahraniční právní úpravou (Německem), upozornit na nedostatky současné úpravy a případné aktuální problémy a nastínit možné změny či návrhy na úpravu dané problematiky de lege ferenda.

V úvodní kapitole práce nejprve vymezuje základní kriminologické pojmy, které jsou v jejích následujících kapitolách užívány, jako je samotný pojem kriminalita, její stav, rozsah a úroveň, včetně kriminality registrované a latentní.

Druhá kapitola práce je věnována ženám jako pachatelkám kriminality, kapitola se nejprve zabývá popisem stavu, struktury a dynamiky kriminality žen, vymezuje nejčastěji páchané trestné činy ze strany žen jako pachatelek za pomoci dat z policejních i justičních statistik a dále se věnuje trestněprávnímu vymezení ženské kriminality. Následně se práce zabývá příčinami ženské kriminality, které vysvětluje prostřednictvím jednotlivých kriminologických teorií a následně se zaměřuje na kontrolu kriminality páchané ženami, tedy na represivní a zejména preventivní opatření. V závěru druhé kapitoly se práce věnuje porovnání kriminality páchané ženami v České republice s kriminalitou páchanou ženami v Německu, kdy je nejprve stručně nastíněn stav kriminality žen v Německu a následně jsou zjištěná data porovnána s daty a informacemi zjištěnými o kriminalitě žen na území České republiky.

Třetí kapitola práce je věnována ženám jako obětem kriminality. Úvodní část kapitoly nejprve vymezuje jednotlivé pojmy z oblasti viktimologie, uvádí rozdíly mezi pojmy oběť a poškozený a dále definuje termíny viktimnost či viktimizace. Následující část rozebírá fenomenologii kriminality páchané na ženách, včetně trestněprávního vymezení skutkových

podstat trestných činů, jejichž oběťmi se ženy stávají nejčastěji. Daná kapitola se rovněž věnuje výkladu pojmu domácí násilí a jeho specifikům, genderově podmíněnému násilí i u nás méně známému pojmu femicida, přičemž je představena zejména situace v ostatních evropských státech, kde je problematika násilí páchaného na ženách včetně femicidy v současné době velmi aktuálním a často skloňovaným tématem diskuzí. V dané souvislosti práce neopomíjí zmínit také jednotlivé mezinárodní dokumenty sloužící ochraně žen před násilím a domácím násilím, kdy větší prostor práce věnuje tzv. Instanbulské úmluvě a seznamuje blíže s jejím zaměřením. Navazující podkapitoly se zabývají příčinami kriminality páchané na ženách a následně se práce podrobněji zabývá jednotlivými prostředky ochrany před násilím páchaným na ženách a domácím násilím, kdy představuje konkrétní nástroje a opatření právního řádu, které mají možnost oběti domácího násilí i násilí páchaného na ženách využít pro svou ochranu. Práce rovněž kriticky rozebírá specifika konkrétních opatření (represivních i preventivních) a zmiňuje jejich přínos a případná úskalí. Krátce je také představeno několik organizací působících na území České republiky, které se dlouhodobě věnují pomoci obětem (nejen domácího násilí). Závěrečná část třetí kapitoly je zaměřena na komparaci se zahraniční právní úpravou, v rámci které autorka nejprve seznamuje čtenáře s úpravou kriminality páchané na ženách v Německu, vymezuje skutkové podstaty nejčastěji páchaných trestných činů na ženách dle německé právní úpravy a dále se věnuje statistickým údajům o ní, přičemž jsou tato data následně porovnána s daty o ženských obětech kriminality v České republice. V práci jsou hojně využívána data čerpaná z oficiálních statistik kriminality v České republice a v Německu za poslední roky, kdy je část výkladu věnována také zhodnocení práce s tímto druhem dat, jejich dostupností či vypovídací hodnotě.